

lze jinak uniknouti, než spácháním zločinu, předpokládajíc, že pachatel nezavinil stav nouze trestným činem a že nemá právní povinnosti snášeti hrozící škodu. Než i kdyby byly splněny ony všechny předpoklady, slušelo by vyloučiti beztrestnost, je-li hodnota statku obětovaného nepoměrně vyšší než hodnota statku zachráněného. V souzeném případě chybí první a základní předpoklad neodolatelného donucení, ježto obžalovaný sám netvrdil, že mu hrozila přímá a bezprostřední újma; poukazoval pouze na budoucí újmu — vydědění a netvrdil ani, že usmrcení P-ové bylo jediným prostředkem, by odvrátil újmu, která mu v budoucnosti hrozila a co hlavního: neúměrnost mezi obětovaným statkem — cizím životem — a zachráněným — dědictvím a přízní rodičů — jest tak do očí bijící, že již o sobě vylučuje beztrestnost z důvodu neodolatelného donucení. Porotní soud nesměl dáti tuto otázku, poněvadž stav obžalovaným tvrzený neodpovídal zákonné podstatě podle §u 2 g) tr. zák.; soud by byl porotce uvedl v omyl ohledně pojmu neodolatelného donucení, kdyby jim byl takovou otázku dal. Nebylo ani zákonných předpokladů pro otázku eventuální na přečin podle §u 335 tr. zák. podle §u 320 tr. ř., ježto nikdo za řízení netvrdil, že se Berta P-ová sama usmrtila a že jí obžalovaný při tom pouze pomáhal (na př. opatřením vražedného nástroje), jak by předpokládaly zákonné ustanovení §u 319 tr. ř. a skutková podstata §u 335 tr. zák. Bylo proto neodůvodněnou zmáteční stížnost zavrhnouti.

Čís. 2641.

Volební řád (zákon ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n.).

Stala-li se závadná změna voličského seznamu na základě usnesení volební komise, mohou jako přímí pachatelé přečinu podle §u 58 I čís. 4 zákona přicházeti v úvahu jedině členové volební komise, nikoliv zástupce dohlédacího úřadu (§ 35 zákona); u něho může však jíti po případě o spoluvinu (§ 5 tr. zák.) na onom přečinu.

(Rozh. ze dne 4. února 1927, Zm I 480/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 26. června 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 58 I čís. 4 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku, jakož i ve výroku o trestu uloženém tomuto obžalovanému a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř., nelze s hlediska tohoto důvodu upřítí oprávnění. Nalézací soud uznal stěžovatele vinným přečinem podle §u 58, I čís. 4 zák. čís. 123/1920 proto, že při volbách do poslanecké sněmovny jako

zástupce dohlédacího úřadu souhlasil s jednomyslným usnesením volební komise na změnu voličského seznamu dodatečným připsáním dalších tří voličů, v seznamu tom dříve neuvedených. Podle toho považoval nalézací soud stěžovatele za spolupachatele přečinu, jímž byl stěžovatel i členové volební komise (jako spoluobžalovaní) uznáni vinnými. Leč názor ten je mylným. O oboru působnosti zástupce dohlédacího úřadu při volbě obsahuje řád volení do poslanecké sněmovny jen ustanovení Šu 35, které praví, že politický úřad má právo vyslati k volbě svého zástupce, by dohlédal k správnému provádění volby. Ustanovení to neobsahuje bližších údajů o úkolech zástupců politických úřadů při volbě, s jistotou lze však z něho aspoň vyčísti, že jim při případných poradách volební komise nepřísluší ani právo hlasovací, ani právo prohlásiti za bezúčinná usnesení komise, jež pokládají za protizákonná. Stala-li se proto závadná změna voličského seznamu na základě usnesení volební komise, jak soud první stolice zjišťuje, mohou jako přímí pachatelé činu přicházeti v úvahu jedině členové volební komise, nikoliv však stěžovatel, který se nesúčastnil volby jako člen volební komise, nýbrž jako zástupce dohlédacího úřadu a proto neměl ani hlasovacího práva. Tím ovšem není ještě vyloučeno, že by činnost stěžovatele nebylo lze podřaditi aspoň pod pojem spoluviny, kdyby vykazovala znaky Šu 5 tr. zák., kdyby totiž bylo zjištěno, že rozkazem, radou, poučením, pochvalou, zlý skutek nastrojil, k němu úmyslně příčinu dal, k vykonání jeho jakýmkoliv způsobem nadržoval, pomáhal nebo přispěl. Rozsudek zjišťuje v tom směru pouze, že se ona změna stala i za souhlasu stěžovatele jako zástupce dohlédacího úřadu, a že jí nikdo neodporoval, ani zástupce dohlédacího úřadu. Zjištění to jest poněkud nejasným, poněvadž nelze z něho seznati, co soud první stolice bere za zjištěno, zda stěžovatel se změnou souhlasil, či zda jí neodporoval. Udělení souhlasu k něčemu a pouhé neodporování jsou však pojmy podstatně rozličné, a nespočívala-li činnost stěžovatele v ničem jiném než, že závažné změně voličského seznamu neodporoval, nebylo by vůbec lze mluvit o trestném spolupůsobení stěžovatele při onom trestném činu, poněvadž by se tu jednalo pouze o čistě trpné a tedy trestně úplně nezávažné chování k trestně zapovězené změně voličského seznamu, již stěžovatel nemohl zabrániti, nemaje práva zameziti usnesení komise. Spočívala-li však činnost stěžovatele v tom, že s usnesením, na jehož základě byla změna seznamu provedena, pokud se týče s touto změnou souhlasil, bylo by po případě lze v činnosti té spatřovati spoluvinu na trestném činu, avšak i to jen tehdy, byly-li udělením tohoto souhlasu naplněny předpoklady Šu 5 tr. zák. V tom směru však neobsahuje napadený rozsudek zjištění. Shledal-li proto nalézací soud v činnosti stěžovatele bez oněch bližších zjištění skutkovou podstatu přečinu Šu 58 I čís. 4 zák. čís. 123/1920, a to nejen spoluvinu na tomto trestném činu, nýbrž dokonce přímé spolupachatelství, je výrok jeho s hlediska Šu 281 čís. 9 a) tr. ř. zmatečným. Bylo proto důvodné zmatečnými stížnostmi vyhověti, rozsudek prvního soudu v napadeném výroku a následkem toho i ve výroku o trestu obžalovanému uloženém a ve výroci s tím souvisejících zrušiti a vrátiti věc podle Šu 288 čís. 3 tr. ř. nalézacímu soudu k novému

projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba zabývat se dalšími vývody zmateční stížnosti, uplatňujícími důvod podle čís. 5 Šu 281 tr. ř.

Čís. 2642.

Předpokladem dokonané krádeže je, by věc z moci majitele přešla v moc zlodějovu.

Navrácení věci jako nutný důsledek přistižení pachatele při horkém činu není náhradou škody ve smyslu Šu 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. února 1927, Zm I 571/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 26. srpna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 174 II c), 176 II a) tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a), správně čís. 10 a čís. 9 b) u 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že nalézací soud posuzoval jednání obžalovaného neprávem jako krádež nedokonanou místo dokonané a že v důsledku toho není ani odepření beztrestnosti podle Šu 187 tr. zák. v zákoně odůvodněno. Stížnost je v tom i onom směru bezdůvodna. Nalézací soud zjišťuje po skutkové stránce, že obžalovaný byl v noci dne 7. června 1926 Antonínem P-ou a jeho manželkou přistižen v jejich krámě, že zásuvka kupeckého stolu byla povytažena a že obžalovaný při svém přistižení odcizené jím drobné peníze, jichž mohlo býti nejméně za 100 Kč, opět hrnul do zásuvky. Právem shledal nalézací soud v tomto jednání obžalovaného krádež nedokonanou. Neboť k dokonání krádeže vyžaduje zákon v Šu 171 tr. zák. odejmutí věci z cizí držby, pod níž se v trestně právním smyslu vyrozumívá skutečný poměr, záležející v tom, že někdo má věc ve své moci, takže s ní může podle libosti nakládati a osoby třetí z toho vyloučiti. Předpokladem dokonané krádeže je proto, by věc z moci nynějšího majitele přešla v moc zlodějovu. V souzeném případě nepodařilo se však obžalovanému podle oněch zjištění dosíci moci nad penězi, jež sice již měl zastrčeny v kapse, poněvadž uskutečnění tohoto jeho úmyslu postavila se úspěšně v cestu vůle dosavadního majitele peněz, jenž nedále chtěl je podržeti ve své moci; viděl se proto obžalovaný nucen od dokonání krádeže upustiti a ponechati peníze v držbě dosavadního majitele. Zjištěným zásahem obžalovaného nezanikla ještě dosavadní držba majitele a nebyla jeho disposiční moc nad penězi zcela přerušena. Nalézací soud posoudil tudíž případ způsobem odpovídajícím zákonu, dospěv k závěru, že peníze nepřešly z držby jich posavadního vlastníka v moc obžalovaného, nýbrž že tomu bylo zabráněno překážkou odjinud v to příšlou, totiž přistižením se strany majitele peněz a že proto skutek, obžalovanému za vinu kladený, zakládá skutkovou podstatu krádeže